

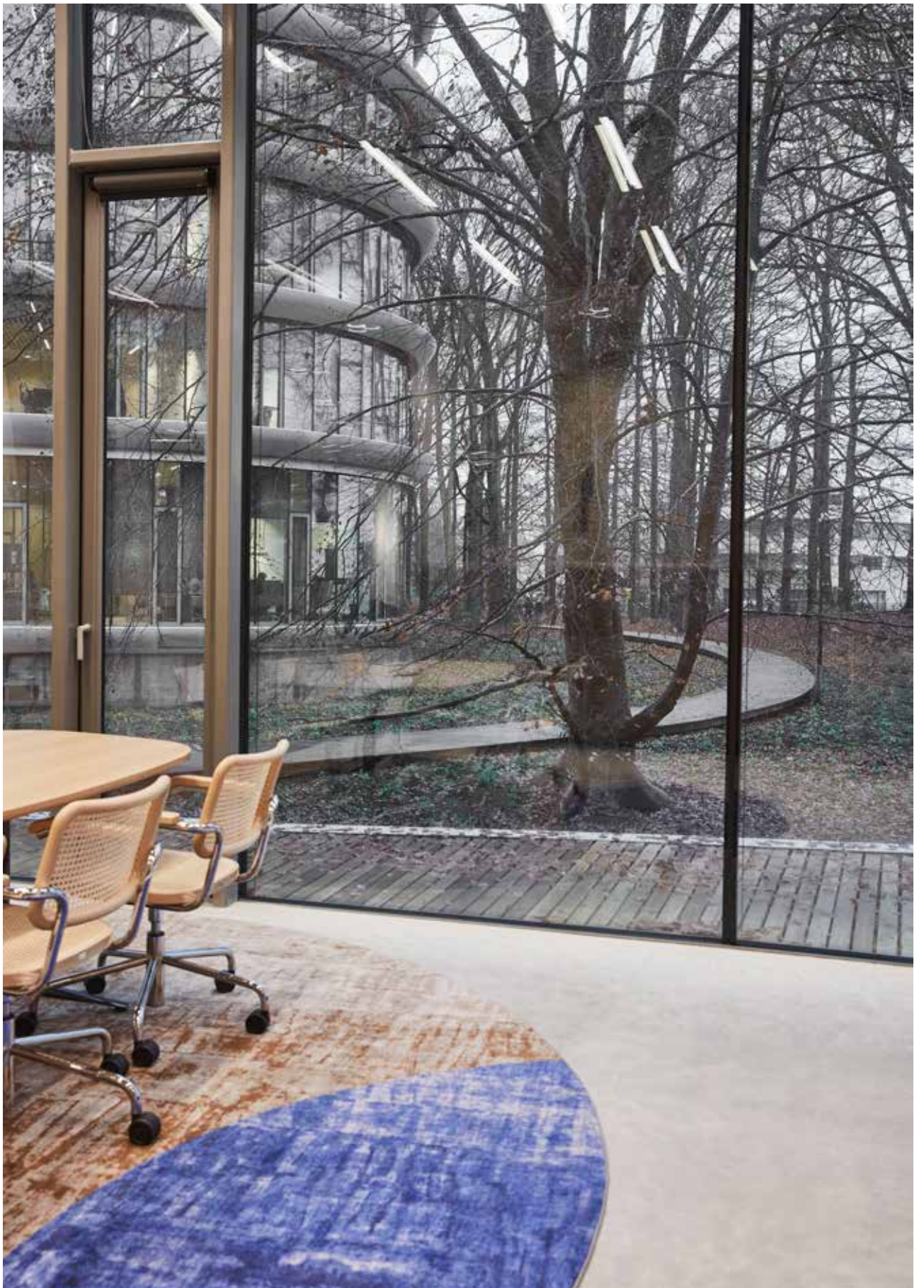
Odette Ex

EX INTERIORS

/

**Odette Ex van
Ex Interiors kiest
fundamenteel voor
de natuur en voor
oorspronkelijke
materialen. Ze wil
met haar aanpak
bewustzijn creëren en
innerlijke verbinding
genereren.**

Welke projecten of ervaringen hebben je gevormd?

“Tussen mijn twaalfde en zeventiende zat ik op een Vlaams internaat bij de nonnen – een ijkperiode in mijn leven. Het kunstonderwijs dat ik daar volgde, resulteerde in een bepaalde manier van kijken en tekenen. Deze werd nog meer gevormd toen ik op de Rijksacademie in Amsterdam terecht kwam. Ik leerde denken in samenhang en ontdekte mijn vermogen tot ruimtelijke visualisaties. Ook wakkerde deze periode mijn rechtvaardigheidsgevoel aan en het besef dat respectvolle en oprechte verbinding cruciaal zijn voor transformerende creativiteit.

Daarnaast ben ik gevormd door een aantal crisismomenten. Bij iedere crisis werd ik op mijzelf teruggeworpen en dat bracht me naar een diepere essentie. De uitdagingen van het starten en leiden van mijn bureau hebben mij ook gevormd. Van het bouwen van Huis de Wiers met Jaco de Visser tot brainstormen en grappen maken met Thomas Rau. We delen een liefde voor schoonheid, architectuur, filosofie en een intrinsieke motivatie rond duurzaamheid. Ik heb een grote gevoeligheid ontwikkeld om in verbinding te zijn met de natuur. In projecten als Eosta en Triodos Bank kon ik dit tot uitdrukking brengen; deze gevoelswaarde wordt erkend door de opdrachtgevers.”

Als de coronacrisis iets duidelijk maakt, zeg je, is het de onzekerheid van ons bestaan en de noodzaak om beter met de aarde om te gaan. Wat zijn volgens jou de grootste problemen?

“De lockdown bracht onze oververhitte en hypersnelle wereld zo goed als tot stilstand. Met positieve gevolgen voor de natuur en de luchtkwaliteit. Geen politieke of milieubeweging had dit ooit voor elkaar gekregen. Deze pandemie hadden we kunnen voorzien. Het ecologisch systeem is continu uit balans. We ondervinden nu aan den lijve dat we niet meer immuun zijn voor de ‘toxische krachten’ die we zelf veroorzaken. Door alleen te denken in economische groei zitten we wereldwijd gevangen in een geïnstitutionaliseerde rationaliteit die onze vrije verbeelding, creatieve denkkracht en ons gevoelsleven inperkt en zelfs murw maakt. Het zou mooi zijn als we door deze crisis beter gaan begrijpen dat de kwaliteit van leven niet alleen afhangt van materie, maar dat geheel andere waarden essentieel zijn zoals bewustzijn, fijngevoeligheid, creativiteit, authenticiteit, sociale cohesie en liefde.

De vraag is natuurlijk: hoe gaan we van rationeel, zakelijk en winstgroei naar de wijsheid van ons hart en duurzaamheid? Gaan we leren van deze crisis? Ik heb de afgelopen jaren aan veel duurzame pioniersprojecten mogen werken. Het is mooi en waardevol om mee te maken hoe gepassioneerd en enthousiast mensen raken als ze met iets bezig zijn wat ertoe doet. Eén ding is mij helder geworden: integrale samenwerking staat bovenaan. Ook in onze vakdisciplines voert rationeel denken nog steeds de boventoon. Bouwen met projectontwikkelaars, maar niet weten voor wie je ontwerpt, is in de architectuur eerder een vanzelfsprekendheid dan een uitzondering. Het ontbreekt vaak aan de menselijke maat en aan het contact met de opdrachtgever en zijn omgeving.”

Welke consequenties heeft de crisis denk je voor onze manier van werken?

“Ik verwacht veel verandering. Tot nu toe zijn we bezig geweest symptomen te bestrijden in plaats van oplossingen te creëren. Dat we ineens massaal en wereldwijd gedwongen zijn thuis te werken, biedt volop nieuwe kansen. Op ons bureau stelden wij ons de vraag: gaan we massaal terug naar de kantoren of zijn we op weg naar een andere leefstijl en werkindeling? Aan den lijve hebben we de voor- en nadelen van thuiswerken ondervonden. Thuis blijken we productiever te zijn en ervaren we meer autonomie en ontspanning. Als we niet op kantoor zijn, missen we wel het teamgevoel en het DNA van het bedrijf.

We onderzochten of een mengvorm mogelijk is en ontwikkelden de community based FL'EX-BOX. Dit is een circulaire, lokale ontmoetingsplek met een geheel nieuwe definitie van werken. Een gemeenschapsplek in optima vorm, waar je individueel kunt werken of met collega's, maar waar ook buurtbewoners vanuit andere vakdisciplines elkaar ontmoeten. Deze verplaatsbare werkunits worden idealiter gesitueerd op de rand van de bebouwde omgeving en de natuur.

Ik voorzie een steeds grotere behoefte om de buitenruimte onderdeel te laten zijn van de werkomgeving. Dat vraagt om organische gebouwen met veranda's, buitenplekken en integratie met de natuur.”

Het hoofdkantoor van Triodos Bank is voor jou een voorbeeld van een zorgvuldig ontwerp dat is ingebed in zijn omgeving. Je noemt het een project dicht bij je ziel. Welke voorwaarden gelden daarvoor?

“Het project voor Triodos Bank is een proces geweest van zeven jaar met zeer toegewijde partners. Met een integrale, holistische manier van werken en een gelijkwaardigheid tussen architectuur, interieur en natuur. De door Triodos Bank geselecteerde, ontwerpende partijen – RAU architecten, Arcadis, wijzelf, EDGE TECHNOLOGIES en andere technische partijen – vonden elkaar in het gedachtegoed van de bank. Dat gaat uit van een verbinding tussen economie, cultuur en natuur.

Ik weet nog dat we op een ochtend om zes uur op het landgoed stonden en dat we ons de vraag stelden: waar moet het gebouw aan voldoen? We waren het er unaniem over eens dat het een gebouw moest zijn met de verbinding tussen hemel en aarde. Deze uitgangspunten hebben we consequent volgehouden en al die tijd zijn we intrinsiek gemotiveerd gebleven. Zeven jaar is lang, maar ook hier bleek weer dat een gebouw eigen 'denktijd' nodig heeft. We zijn allemaal pioniers met een grote sensitiviteit voor duurzaamheid – eerlijk en transparant.

In de ontwerpfase zijn allerlei verkenningen uitgevoerd op het gebied van ecologie, cultuurhistorie, archeologie, bomen, bodem, water, verkeer, werkplekken en materialen. Dat is zichtbaar in het resultaat; het wordt niet voor niets de 'houten kathedraal' genoemd. Dat komt door de zorgvuldige keuzen. Zo is bijvoorbeeld de hoogte afgestemd op de bomenrand en de afstand tot het bos op de vliegrouten van vleermuizen. Op de groene daken loopt het landschap als het ware door. De glazen gevels

‘We waren het er unaniem over eens dat het een gebouw moest zijn met de verbinding tussen hemel en aarde’

**Triodos Bank
in Zeist door
RAU en Ex Interiors**
Beeld Alexander van Berge

reiken van vloer tot plafond en zorgen voor optimale transparantie. Voor het plafond hebben we de onderzijde van de paddenstoel met zijn sporen als uitgangspunt genomen. De begane grond is het ontmoetingsgebied. Waar je ook staat, voel je de verbinding met de natuur. Het pand is volledig remontabel en dus opnieuw ergens anders op te bouwen.

Het samenspel dat we met Triodos Bank voor elkaar hebben gekregen, kan bij veel andere projecten ook. Maar daarvoor heb je bevlogen leiders nodig, visionairs die in contact staan met innerlijke waarden en die de middelen hebben om zaken open te breken. De kwaliteiten van het Triodos-gebouw worden gezien, het is bekroond met vele prijzen.”

Welke keuzen maakte je voor de materialen in het interieur?

“Materiaalkeuzen in projecten vragen om eenzelfde zorgvuldige afstemming. Helaas heerst de ‘gecontroleerde perfectie’; we hebben met z’n allen een wereld gecreëerd die zo veel mogelijk kras-, vlek- en smetvrij is. Met ‘geplastificeerde’ materialen die niet ademen waardoor het leven uit gebouwen of interieurs verdwijnt. Als je een gebouw ontwerpt waarbij de materialen zo veel mogelijk in de natuurlijke staat zijn toegepast, is dat onmiddellijk voelbaar. Het gaat daarbij over tactiliteit en een harmonieuze

FL'EX-BOX door
Ex Interiors

afstemming van pure materialen, waardoor de omgeving positief op je inwerkt. Zulke gebouwen stralen een warm comfort uit. De ronde vormen, maar ook de eenduidige toepassing van gelamineerde vurenhouten spanten, kernen en plafond bijvoorbeeld, laten het gebouw van Triodos 'ademen'.

Ook hadden we in dit project een akoestische uitdaging omdat het gebouw rond is. We kwamen uit bij een oude techniek van betengeling met natuurlijk linnen. Nagenoeg alle wanden zijn hiermee bekleed. Ik moet bekennen dat ik wakker heb gelegen van de kwetsbare uitstraling. Maar in het ontwerpproces hanteerden we als credo: af versus onaf. Er hangen nu bordjes bij: I'am vulnerable. Het is juist die 'kwetsbaarheid' die een nieuw bewustzijn creëert hoe we met verfijning en respect met onszelf, ons leefklimaat en de gebouwde omgeving kunnen omgaan."

Hoe wil je zelf verder bijdragen aan 'schonere' materialen, bijvoorbeeld met INSIDE/INSIDE?

"Laat ik beginnen met te zeggen dat de circulaire transformatie waar wij wereldwijd voor staan niet gemakkelijk is. Het gaat iedereen aan. Deze transitie vraagt om een nieuw bewustzijn, om met andere ogen naar de vraag te kijken. Omdenken, noem ik

het vaak. Hoe kunnen wij van onze lineaire opvoeding in beweging komen naar een circulaire denk- en leefomgeving? Onze planeet is geen oneindig winkelcentrum, waarin we maar kunnen shoppen om de behoeften van onze gemoedstoestand te bevredigen.

Volgens mij moeten technologische ontdekkingen ten goede komen en bereikbaar zijn voor álle mensen in plaats van voor een kleine groep. Ontwerpend Nederland en de bouw heeft helaas vaak onvoldoende kennis van materialen. De samenstelling en de toxische emissies van materialen en hoe het ene materiaal zich verhoudt tot het andere, daar hebben we nagenoeg geen weet van. Daardoor liegen we onbewust elkaar voor en suggereren we een duurzaam product te gebruiken, terwijl dat na analyse schadelijk blijkt te zijn. Neem vilt en tapijten gemaakt van gerecyclede visnetten en plastics; het basisproduct daarvan is nog steeds schadelijk.

Samen met Dutch Green Building Council (DBBC) en NIBE heb ik INSIDE/INSIDE opgezet. Dit is een onafhankelijk online platform dat objectief inzichtelijk maakt hoe duurzaam, circulair en gezond een interieur is. Ook wordt duidelijk wat de milieuschade van een product is. Zo kan een objectieve vergelijking worden gemaakt tussen verschillende materialen en producten. Met INSIDE/INSIDE willen we concurrentie op een positieve manier stimuleren en leveranciers en fabrikanten uitdagen hun producten te verbeteren. Mijn droom is dat op een dag naast de kostprijs ook de milieuschade op het prijskaartje te lezen is, waardoor de consument bewuster tot keuzen kan komen.”

‘Mijn droom is dat op een dag naast de kostprijs ook de milieuschade op het prijskaartje te lezen is’

Met welke makers en/of denkers voel je je verwant?

“Jan Terlouw is iemand die het grotere verbindt met het dagelijkse. Hij is uitgesproken en heeft een verfijnde nuance. ‘Becoming’, de documentaire van Michelle Obama, heeft me echt geraakt. Een sterke vrouw die is opgeklommen uit een achterstandspositie. Ze zet andere vrouwen nu in hun kracht en is een voorbeeld voor jonge meiden.

Boeken als Identiteit van de Belgische psycholoog en psychoanalyticus Paul Verhaeghe of Eindeloos bewustzijn van Pim van Lommel. Kunstenaars die voor de verbinding van kunst en natuur staan, spreken me aan. Ik voel me steeds meer een interior activist en daardoor verwant met het kunstenaarschap.

De Deen Olafur Eliasson houdt zich voornamelijk bezig met de relatie tussen techniek en natuurkundige fenomenen, zoals licht en water, beweging en reflectie. In zijn installaties speelt klimaatverandering een rol. Bij ‘The Weather Project’, uit 2003, projecteerde hij een beeld van de zon op een spiegel. Automatisch gingen de bezoekers op de grond liggen en kwamen ze in een meditatieve staat. Eliasson weet mensen perfect te raken.

Dat doet ook Anish Kapoor die ons het eindeloze bewustzijn aanreikt met de enorme diepte in zijn cirkels. Het zijn installaties die – zonder woorden – de harten van mensen verbinden met het grotere geheel.

De aarde kan zonder de mens, maar kan de mens zonder de biodiversiteit van de natuur?” /

“Je eigen kwetsbaarheid is je grootste kracht”

**I AM
VULNERABLE**